

La data de maduresa fisiològica dels blats tous de primavera

juny 29, 2022 |

La data de maduresa fisiològica ve determinada pel moment en que el blat ha acabat el seu cicle i el gra comença a perdre humitat fins arribar als valors que permeten la recol·lecció. Hi ha una variació important entre les varietats de blat tou de primavera, essent les més precoces RGT TOCAYO, LG ACORAZADO i ARTUR NICK. La campanya 2021-22, s'ha caracteritzat per una data de maduresa fisiològica més precoç i una menor duració del període entre l'espigat i la maduresa.

LA MADURESA FISIOLÒGICA

Es considera que el gra ha arribat a maduresa fisiològica quan ha acumulat el màxim de matèria seca i té capacitat per a germinar. És el moment en que el cereal ha completat tot el seu cicle i a partir de llavors només resta que s'assequi fins assolir la humitat comercial. Existeixen diferents metodologies per a determinar aquest estadi. Sovint s'estableix en base a l'evolució de la humitat del gra, en el moment que aquesta arriba a valors propers al 35-37%. Tot i això, aquesta avaluació no és simple i moltes vegades s'utilitzen mètodes més ràpids com pot ésser el seguiment de la humitat del conjunt de l'espiga. En el cas del blat tou, s'estableix que s'ha arribat a aquest estadi quan aquesta baixa per sota del 43-42%.

En aquest article, es mostra la data de maduresa fisiològica de varietats de blat tou a la localitat de la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà), fruit dels seguiments realitzats durant varis anys, considerant-la com la data en que la humitat del conjunt de l'espiga ha baixat per sota del 42%.

EL CICLE DE LES VARIETATS

El cicle ens indica les necessitats que ha de satisfer una varietat de blat (temps, integral tèrmica, etc.) per arribar a alguns dels estadis fenològics més determinants, com poden ésser l'inici d'encanyat, l'espigat o la maduresa fisiològica. Existeixen diferències molt importants en la data de maduresa fisiològica, entre el material vegetal comercial. A la Figura 1 es mostra la variació entre varietats de blat tou de primavera i el testimoni ARTUR NICK. Les que han presentat una maduresa més precoç han estat RGT TOCAYO i LG ACORAZADO, entre 1 i 2 dies abans que la varietat testimoni esmentada anteriorment. En el cas d'RGT TOCAYO, la seva poca duració segurament és deguda a la seva susceptibilitat al rovell bru (*Puccinia triticina*), que provoca un dessecament prematur de les plantes. Pel contrari, les més tardanes han estat RGT MACARENO, RGT PISTOLO i RGT MIKELINO, en concret 7, 5 i 4 dies més tard, respectivament. La diferència entre les varietats més precoces i més tardanes pot ésser notable, superior a una setmana.

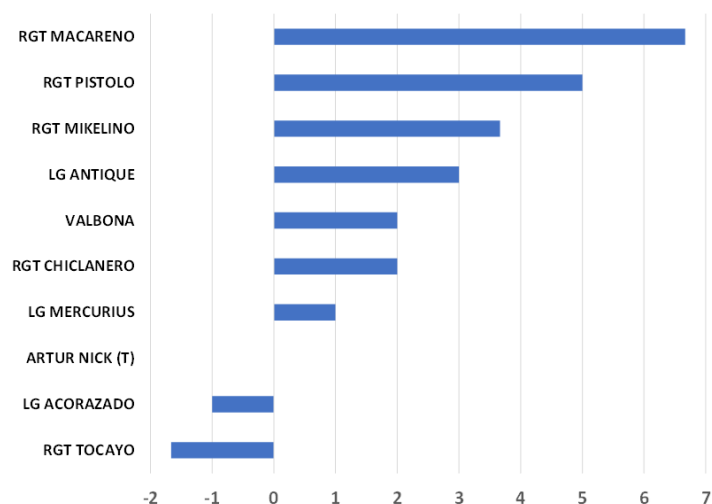

Figura 1. Dies de diferència en la data de maduresa fisiològica de varietats de blat tou de primavera respecte el testimoni ARTUR NICK, les darreres 3 campanyes d'assaig a la Tallada d'Empordà.

EFFECTE DE L'ANY

La data de maduresa fisiològica varia notablement depenent de la campanya. Considerant la mitjana de les varietats ARTUR NICK, LG ACORAZADO i VALBONA, els darrers 6 anys ha tingut lloc entre el 22 de maig i el 3 de juny, a la localitat de la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà) (Figura 2). S'ha observat més d'una setmana de diferència entre anys. La darrera campanya és la que ha mostrat una data més precoç, juntament amb la 2020. Pel contrari, les madureses més tardanes s'han observat l'any 2019.

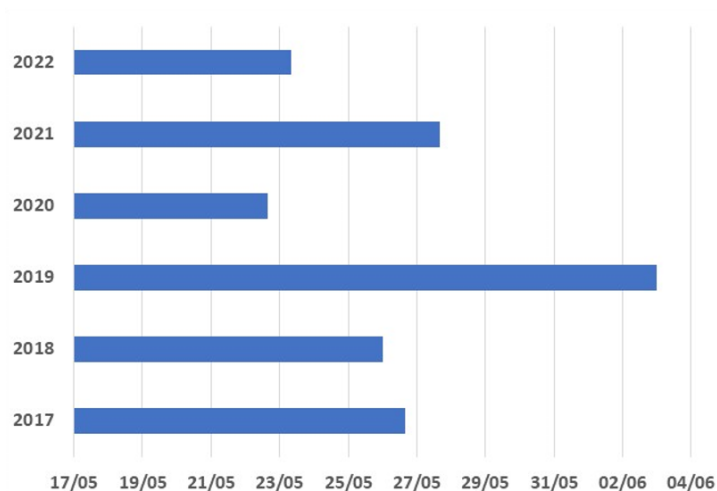

Figura 2. Data mitjana de maduresa fisiològica de les varietats ARTUR NICK, LG ACORAZADO i VALBONA els anys 2017 a 2022 a la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà).

La data de maduresa fisiològica es pot veure influenciada per diversos factors: la climatologia de la campanya, les infeccions de malalties, la data de sembra, etc. La seva incidència és important sobre la producció i la qualitat del gra.

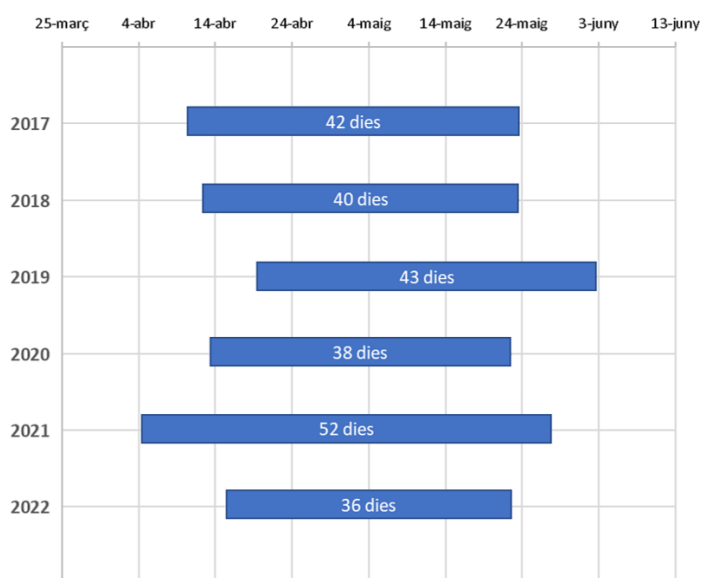

Figura 3. Duració del període entre espigat i maduresa fisiològica de la varietat ARTUR NICK, els anys 2017 a 2022 a la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà).

A la Figura 3 es mostra la duració del període entre l'espigat i la maduresa fisiològica de la varietat ARTUR NICK a la Tallada d'Empordà (el Baix Empordà). Aquesta ha variat entre un mínim de 36 dies la campanya 2022 i un màxim de 52 dies el 2021. Aquesta darrera campanya, les temperatures fredes de l'hivern que han provocat un cert retard en la data d'espigat, i les temperatures màximes molt altes d'una part del mes maig que han condicionat l'ompliment del gra, explicarien la menor duració d'aquest període.

AUTORS

JOAN SERRA

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

ROSER SAYERAS

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

EDUARD RIBAS

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

JUDIT RECACHA

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles